प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्राविधिक तर्फ कृषि सेवा अन्तर्गतका फिसरिज समूह, चौथो तहका नायव प्राविधिक सहायक वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखाः- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छः-

प्रथम चरणः- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्कः- १००

द्वितीय चरणः- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्कः- २०

लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरणः-

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न सङ्ख्या x अङ्कभार	समय
सेवा सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice)	५०प्रश्न x २ अङ्क = १००	४५ मिनेट

द्वितीय चरणः-

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	२०	मौखिक

द्रष्टव्यः

१. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।

२. कुनै पनि प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) र विद्युतीय उपकरणहरू (Electronic devices) परीक्षा हलमा लैजान र परीक्षामा प्रयोग गर्न पाइने छैन।

३. पाठ्यक्रममा रहेका पाठ्यांशहरूबाट देहाय अनुसार प्रश्नहरू सोधिने छः

पाठ्यक्रम एकाइ	१	२	३
प्रश्न संख्या	१६	३०	४

४. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।

५. पाठ्यक्रम लागू मितिः-२०७७।७।२७

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्राविधिक तर्फ कृषि सेवा अन्तर्गतका फिसरिज समूह, चौथो तहका नायव प्राविधिक सहायक वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पत्र/ विषय :- सेवा सम्बन्धी

१. कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य सम्बन्धी

- १.१ नेपालको संविधानमा कृषि तथा खाद्यसम्वन्धी व्यवस्था
- १.२ निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० मा कर्मचारीको आचरण, बिदा र सजाय सम्वन्धी व्यवस्था
- १.३ पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०५६
- १.४ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७
- १.५ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र नियमावली, २०४१
- १.६ पशु वधशाला तथा मासु जाँच ऐन, २०५५
- १.७ पशु वधशाला तथा मासु जाँच नियमावली, २०५७
- १.८ वर्ड फ्लु रोग नियन्त्रण आदेश, २०६४(चौथो संशोधनसमेत)
- १.९ पशु ढुवानी मापदण्ड, २०६४
- १.१० पन्छी पालन नीति, २०६८
- १.११ कृषि/पशुपन्छी /मत्स्य अनुसन्धानको संरचना तथा भूमिका
- १.१२ नेपालमा पशुपन्छी तथा मत्स्य पालनको संक्षिप्त इतिहास तथा वर्तमान अवस्था
- १.१३ चालु आवधिक योजनामा पशुपन्छी तथा मत्स्य विकासको उद्देश्य, नीति तथा मत्स्य र पशुपन्छी क्षेत्रगत विकास कार्यक्रमको प्राथमिकता, लक्ष्य एवं कार्यान्वयन रणनीति
- १.१४ नेपालको अर्थतन्त्रमा पशुपन्छी तथा मत्स्य विकासको महत्व
- १.१५ कृषि/पशुपन्छी/मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यक्रम तर्जुमा आधारहरू
- १.१६ पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रममा ऋण, बिमा, उत्पादन सामग्री, औजार तथा उपकरण, बजार तथा मुल्य व्यवस्था
- १.१७ पशुपन्छी तथा मत्स्यको दिगो एवं व्यवसायिक उत्पादन
- १.१८ कृषि विकासमा कृषि/पशु सेवा प्रसारको महत्व, सीमितता र प्रभावकारिता
- १.१९ कृषि/पशुपन्छी/मत्स्य प्रसारका विभिन्न तरिकाहरू र तिनको तुलनात्मक फाइदा र सीमितता
- १.२० कृषि/पशुपन्छी/मत्स्य विकासमा समूह पद्धति प्रकृया र कार्यान्वयन तथा अगुवा कृषक छनौटको आधार, भूमिका र परिचालन
- १.२१ नेपालको पशुपन्छी/मत्स्य विकासका कार्यक्रमका प्रमुख समस्याहरू
- १.२२ कृषि विकासमा ग्रामीण पूर्वाधार सिँचाइ, कृषि सडकको महत्व
- १.२३ चरण तथा प्रजनन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था
- १.२४ सहकारीको सिद्धान्त र मूल्यहरू, नेपालमा कृषि सहकारीको अवस्था र उपयोग
- १.२५ कृषि सम्बन्धी बागमती प्रदेशको चालू आवधिक योजनामा समावेश भएका विषयहरू
- १.२६ नेपालको कृषि प्रवर्द्धनमा पर्यटन विकासको महत्व

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्राविधिक तर्फ कृषि सेवा अन्तर्गतका फिसरिज समूह, चौथो तहका नायव प्राविधिक सहायक वा सो सरह पदको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

२. फिसरिज

२.१ माछाको परिभाषा, बाहिरी स्वरूप, विभिन्न अङ्ग र ती अङ्गका कार्यहरू

२.२ नेपालमा पालिएका स्वदेशी र विदेशी माछाहरू र तिनका आहारविहार बारे साधारण ज्ञान

२.३ मत्स्य पालन पद्धतिः पोखरी मत्स्य पालन (Pond fish culture), पिँजडामा मत्स्य पालन (Cage fish culture) तथा रेसवेमा मत्स्य पालन (Raceway culture)

२.४ मत्स्य पालनका तरिका (माछाको जातको आधारमा)

क. एक जातीय मत्स्य पालन (Monoculture)

ख. बहुजातीय मत्स्य पालन (Polyculture)

२.५ मत्स्य पालनका तरिका (सघनताको आधारमा)

क. सामान्य मत्स्य पालन (Extensive culture)

ख. अर्ध सघन मत्स्य पालन (Semi-intensive culture)

ग. सघन मत्स्य पालन (Intensive culture)

२.६ एकीकृत मत्स्य पालन (Integrated fish culture) तथा व्यवस्थापन

क. धानखेतमा मत्स्य पालन (Rice - fish culture)

ख. पशुपालन र मत्स्य पालन (Livestock and fish culture)

ग. फलफूल, तरकारी खेती र मत्स्य पालन (Horticulture and fish culture)

२.७ गाउँघरमा रहेका पुरानो पोखरीहरूमा माछा पालन तथा ब्यवस्थापन

२.८ माछा पालनको लागि पोखरीको निर्माण गर्न उपयुक्त स्थलको छनौटका आधारहरू

२.९ मत्स्य पालनको लागि उपयुक्त पानी तथा माटोको गुणस्तर बारे साधारण ज्ञान

२.१० मत्स्य पालनको लागि नयाँ पोखरी निर्माण गर्ने तरिका र ध्यान दिनुपर्ने कुराहरूबारे साधारण ज्ञान

२.११ माउ माछा पोखरी व्यवस्थापन

२.१२ भाले र पोथी माउ पहिचान गर्ने तरिका तथा माउ माछाको व्यवस्थापन

२.१३ माछाको प्रजनन विधिः प्राकृतिक, अर्ध–कृत्रिम तथा कृत्रिम प्रजननको तयारी तथा व्यवस्थापन तरिकाहरू

२.१४ मत्स्य बीज उत्पादन (Fish seed production) : भुसुना भुराको उत्पादन (Hatchling production), सानो भुरा हुर्काउने तरिका (Fry rearing) र ठूलो भुरा हुर्काउने तरिका (Fingerling rearing)

२.१५ माछा भुरा ढुवानी गर्ने विधि

क. ढुवानी गरिने माछा भुरामा हुनुपर्ने गुणहरू

ख. माछा भुरा ढुवानीको लागि कण्डिसनिङ्ग (Conditioning) र त्यसका फाइदाहरू

ग. भुरा ढुवानी गरिने पानीको गुणस्तर

घ. माछा भुरा प्याकेजिङ्ग गर्ने तरिका

२.१६ खाने माछा उत्पादन व्यवस्थापन :

क. पोखरीको तयारी : चून, मलखादको प्रयोग बारे जानकारी ।

ख. माछा भुरा स्टकिङ्ग (Stocking), सङ्ख्या निर्धारण र विभिन्न जातका माछा भुराको स्टकिङ अनुपात सम्बन्धी जानकारी

२.१७ माछा उत्पादनको लागि आवश्यक आहाराहरूको पौष्टिक तत्व बारे साधारण ज्ञान र त्यसको व्यवस्थापन
२.१८ माछाको वृद्धि जाँच (Growth check-up) तथा दैनिक हेरचाह
२.१९ माछाको प्रतिपक्षी जीवहरू (Predators), हानिकारक किराहरू एवं पानीमा उम्रने विभिन्न झारपातहरू (Aquatic weeds) र तिनीहरूको नियन्त्रण बारे ज्ञान
२.२० माछामा लाग्ने परजीवीजन्य रोगहरू, रोगका कारण, पहिचान र औषधोपचारका तरिकाहरू
२.२१ माछा उत्पादनको मूल्यांकन गर्ने तरिका र माछाको बजार व्यवस्थापनका तरिकाहरू
२.२२ माछा मार्ने तथा समात्ने मुख्य उपकरणहरू र तरिका
२.२३ मत्स्य विष तथा त्यसको प्रयोग गर्ने तरिका बारे ज्ञान
२.२४ प्राकृतिक जलाशयमा मत्स्य पालन :
- क. ताल तथा रिजरभ्वायरहरूमा मत्स्य पालन प्रविधि
- ख. इन्क्लोजर (Enclosure) मा मत्स्य पालन

२.२५ माछा उत्पादनोपरान्त संरक्षण प्रविधिहरू (post-harvest technologies) बारे जानकारी

३. अङ्ग्रेजी र नेपाली

३.१ : Knowledge on writing correct English sentence, letter, and report according to English grammar based on the following syntactic functions:

a. Parts of Speech:
- Noun
- Pronoun
- Adjective
- Determiner
- Verb
- Adverb
- Preposition
- Conjunction and
- Interjection

b. Infinitive and gerund, reported speech and tense

३.२ नेपालीः नेपाली भाषामा स्तरीय लेखनको लागि आवश्यक पर्ने व्याकरण अनुरूप शुद्धा शुद्धि बनाउने। यसका लागि निम्न विषयमा ध्यान केन्द्रित गर्नेः

वर्णविन्यास, पदसङ्गति, नाम, सर्वनाम, क्रियापद, विशेषण, काल, वाच्य, पदवर्ग, अनुकरणात्मक शब्द, कारक र विभक्ती, वचन, पुरुष, लिङ्ग, उल्टो अर्थ आउने शब्द, पर्यायवाची शब्द, तत्सम शब्द, तद्भव शब्द, आगन्तुक शब्द, उपसर्ग लागेर निर्मित शब्दहरू, प्रत्यय लागेर निर्मित शब्दहरू, समास भएर निर्मित शब्दहरू, द्वित्व भएर निर्मित शब्दहरू, ह्रस्व दीर्घ, श, ष, स लगायतका व्याकरणगत शुद्ध लेखनशैलीमा केन्द्रित विषयहरू सहितको नेपाली शुद्धाशुद्धिको ज्ञान.